

У юридичних словниках подано фахове потрактування цього терміна: «матеріальний об'єкт, що містить у зафіксованому вигляді інформацію, оформлений у певному порядку і має згідно з чинним законодавством юридичну силу»; «результат відображення конкретної інформації на спеціальному матеріалі за визначеним стандартом чи формою»; «передбачена законом матеріальна форма одержання, зберігання, використання і поширення інформації шляхом фіксації її на папері, магнітній, кіно-, відео-, фотоплівці чи іншому носієві»; «офіційне посвідчення особи (паспорт, трудова книжка тощо)» (Словник спеціальних термінів правоохоронної діяльності / За ред. Я.Ю. Кондратьєва. Київ, 2004. С. 149); «письмовий акт, здатний служити доказом юридичних відносин або фактів, що спричиняють правові наслідки»; «офіційне посвідчення особи» «матеріальний об'єкт, у якому міститься певна інформація» (Юридичний словник / За ред. Б.М. Бабія, Ф.Г. Бурчака, В.М. Корецького. Київ, 1983. С. 209).

Термін *процес*, від якого походить слово *процесуальний*, у фахових джерелах має таке значення: «визначений законом порядок діяльності слідчих і судових органів під час розслідування й розгляду кримінальних і цивільних справ, а також порядку розгляду й вирішення органами державного управління адміністративних правопорушень» (Юридичний словник / За ред. Б.М. Бабія, Ф.Г. Бурчака, В.М. Корецького. Київ, 1983. С. 674). Окрім того, у цих джерелах зазначено, що «усі процесуальні документи, незалежно від повноти регламентації їх змісту в КПК України, мають відповідати певним загальним вимогам, оскільки вони фіксують слідчі (розшукові) дії, негласні слідчі (розшукові) дії та судовий розгляд, які здійснюються у певній, передбаченій законом, формі ... Під час кримінального провадження складається понад сорок процесуальних документів, які умовно можна поділити на обов'язкові та факультативні. До обов'язкових (основних) процесуальних документів належать ті, що складаються в кожному кримінальному провадженні та містять висновки, зроблені під час досудового розслідування та судового провадження. Факультативні (допоміжні) процесуальні документи складаються залежно від конкретних обставин кримінального провадження. Їх не можна розглядати як вторинні – вони теж мають важливе значення за певних обставин кримінального провадження. Такими процесуальними документами є повістка про виклик, доручення, повідомлення тощо (статті 112, 137, 333 та інші КПК України)» (див. Процесуальні документи у кримінальному провадженні. Зразки. Роз'яснення / За заг. ред. М.А. Погорецького та О. П. Кучинської. Київ, 2014. С. 4 – 5).

Л.А. ХАЛІНОВСЬКА

ВВІД – УВІД, ВВЕДЕННЯ – УВЕДЕННЯ

У сучасній українській мові засвідчене паралельне вживання лексем *ввід* (*увід*) та *введення* (*уведення*). із таким значенням: *ввід* (*увід*), *вв́оду*, ч. 1. Те саме, що *введення*. 2. *техн.* Спеціальний канал для проведення куди-небудь всередину електричних, телефонних проводів, різних труб і т. ін. (Словник української мови: в 11-ти т. Київ, 1970. Т. I. С. 303).

Для позначення процесу (дії, виконання дії) вживають слово *введення* (*уведення*) (див. Словник української мови: в 11 т. Київ, 1970. Т. I. С. 302; Великий тлумачний словник сучасної української мови / Уклад. і голов. ред. В.Т. Бусел. Київ; Ірпінь, 2004. С. 77; Тлумачний словник української мови / За ред. В.С. Калашника. Харків, 2005. С. 882).

Цей термін також засвідчений у технічних словниках:

Ввод (*устройство для ввода электрических проводов внутрь здания*) ввід (род. вводу); (*процесс*) введення; ~д в действие вв́едення в дію; ~ д кабельный ввід кабельний, ~д в эксплуатацию вв́едення в експлуатацію (див. Російсько-український технічний словник / Укл. М.М. Матійко, О.М. Матійко, Н.С. Родзевич, Г.М. Гнатюк, А.М. Матвієнко. Київ, 1961. С. 40; Російсько-український словник наукової термінології. Математика. Фізика. Техніка. Науки про Землю та Космос / Укл. В.В. Гейченко, В.М. Завірюхіна, О.О. Зеленюк та ін. Київ, 1998. С. 68; Словник: Російсько-український політехнічний / Укл. В.С. Підлипенський, В.М. Петренко. Київ; Ірпінь, 2000. С. 27).

Окрім того, для уникнення збігу приголосних, важких для вимови, у словах відбувається чергування прийменників *у, в* та префіксів *у-, в-* (див. § 11 Український правопис. 4-те вид., випр. й доп. Київ, 1993. С. 14). Зокрема, *у* вживаємо в реченні між приголосними: *проект у розробці*; на початку речення перед приголосним: *у центрі уваги*; незалежно від закінчення попереднього слова перед наступними *в, ф*, а також перед сполученнями літер *льв, св, тв, хв* та ін., *квіти у вазі, учень у формі, весна у Львові* та ін. *В* уживаємо для того, щоб уникнути збігу голосних: *виставка в Ужгороді*; на початку речення перед голосним: *в Австралії посушливий клімат* та ін. Тому, якщо перед лексемою ввід розташоване слово, яке закінчується на голосну літеру, вживаємо префікс *в-*: *точка введення інженерних мереж знаходиться ...* тощо. Якщо в реченні попереднє слово перед названим терміном закінчується на приголосну літеру, вживаємо префікс *у-*: *увід від повітряної лінії електропередавання* та ін.

Отже, паралельне використання лексем *ввід – увід* і *введення – уведення* відповідає вимогам чинного українського правопису.

Н.О. ЯЦЕНКО

БУЛІНГ – ЦЬКУВАННЯ

У сучасному інформаційному просторі, соціальних мережах досить часто трапляється слово англійського походження *булінг* (англ. bullying – залякування, цькування) на позначення систематичного агресивного переслідування, цькування, залякування із застосуванням фізичної та моральної сили: «Проблема наукової освіти надзвичайно важлива для держави ще й тому, що нині це єдина фінансована державою освітня траєкторія, запропонована здібним дітям, які хочуть чогось більшого, ніж стандартна примітивна програма в немотивованому класі, де бажання навчатися може стати приводом до *булінгу*» (Дзеркало тижня № 1 (397), 12 січня 2019 р.).

Сам термін у словниках іншомовних слів не засвідчений. На нашу думку, в сучасній українській мові йому відповідає слово *цькування*. Словник